

ZARZĄDZENIE NR 315/20
WÓJTA GMINY KOSTOMŁOTY

z dnia 12 października 2020 r.

w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych projektu "Programu współpracy Gminy Kostomłoty z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami określonymi w art.3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2021".

Na podstawie art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 poz. 1057) oraz Uchwały Rady Gminy Kostomłoty nr LVI/313/10 z dnia 27 września 2010 roku w sprawie szczegółowego sposobu konsultowania projektów aktów prawa miejscowego z radami działalności pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art.3 ust.3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, zarządzam, co następuje:

§ 1. Przeprowadzić z organizacjami pozarządowymi i podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego konsultacje projektu rocznego **„Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2021”**.

§ 2. Określa się:

1. Termin rozpoczęcia konsultacji na dzień: 12 października 2020 roku;
2. Planowany termin zakończenia konsultacji na dzień: 6 listopada 2020 roku;
3. Obszar, na terenie którego realizowane będą konsultacje: Gmina Kostomłoty

§ 3. 1. Konsultacje zostaną przeprowadzone poprzez zamieszczenie na stronach internetowych gminy www.bip.kostomloty.pl, www.kostomloty.pl informacji o konsultacjach, ankiety i projektu rocznego „Programu współpracy gminy Kostomłoty z organizacjami pozarządowymi na rok 2021”.

2. Formularz konsultacyjny – ankietę należy składać osobiście lub drogą pocztową w sekretariacie urzędu gminy Kostomłoty ul. Ślężna 2; 55-311 Kostomłoty, bądź przesłać mailem na adres promocja@kostomloty.pl w terminie wskazanym w § 2 pkt. 1,2.

3. Z przebiegu konsultacji sporządzony zostanie protokół - informacja, które upublicznione zostaną w sposób identyczny jak ogłoszone zostały konsultacje czyli zgodnie z zapisem niniejszego paragrafu pkt. 1.

4. Konsultacje mają charakter opiniodawczy a ich wyniki nie są wiążące.

5. Konsultacje uznaje się za ważne bez względu na liczbę uczestniczących w nich podmiotów.

§ 4. Za przeprowadzenie konsultacji odpowiada Inspektor ds. Promocji i Rozwoju Gminy.

§ 5. 1. Projekt rocznego „Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2021”. stanowi załącznik nr 1 do niniejszego Zarządzenia.

2. Ankieta stanowi załącznik nr 2 do niniejszego Zarządzenia.

§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podjęcia

Wójt Gminy Kostomłoty

Janina Gawlik

"Programu współpracy Gminy Kostomłoty z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami określonymi w art.3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2021".

POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1. 1. Program obejmuje współpracę z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rzecz Gminy Kostomłoty i jej mieszkańców w roku 2021.

2. Program określa:

- 1) cel główny i cele szczegółowe programu,
- 2) zasady współpracy,
- 3) zakres przedmiotowy,
- 4) formy współpracy,
- 5) priorytetowe zadania publiczne,
- 6) okres realizacji programu,
- 7) sposób realizacji programu,
- 8) wysokość środków planowanych na realizację programu,
- 9) sposób oceny realizacji programu,
- 10) informację o sposobie tworzenia programu oraz o przebiegu konsultacji,
- 11) tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert.

3. Ilekroć w niniejszym Programie jest mowa o:

- 1) **ustawie** - należy przez to rozumieć ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U z 2020 r. poz. 1057),
- 2) **programie** - należy przez to rozumieć "Program współpracy Gminy Kostomłoty z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2021",
- 3) **gminie** - należy przez to rozumieć Gminę Kostomłoty ,
- 4) **radzie gminy** - należy przez to rozumieć Radę Gminy Kostomłoty,
- 5) **wójcie** - należy przez to rozumieć Wójta Gminy Kostomłoty ,
- 6) **urzędzie** - należy przez to rozumieć Urząd Gminy Kostomłoty,
- 7) **organizacji pozarządowej** - należy przez to rozumieć jednostkę określoną w art. 3 ust. 2 ustawy, której działalność jest prowadzona na rzecz Gminy Kostomłoty i jej mieszkańców,
- 8) **działalności pożytku publicznego** - należy przez to rozumieć działalność społecznie użyteczną, prowadzoną przez organizacje pozarządowe w sferze zadań publicznych określonych w art. 4 ustawy,
- 9) **zadaniu publicznym** - należy przez to rozumieć zadania, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy, o ile obejmują zadania Gminy Kostomłoty,
- 10) **komisji konkursowej** - należy przez to rozumieć komisję powołaną do opiniowania ofert złożonych w otwartych konkursach ofert.

Rozdział I - CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

§ 2. Celem głównym programu jest rozwój społeczeństwa obywatelskiego - wzmocnienie roli organizacji w realizacji zadań publicznych, podnoszenie ich efektywności oraz jakości prowadzonych przez nie działań.

§ 3. Program współpracy określa zasady współpracy samorządu z sektorem pozarządowym. Celami szczegółowymi tej współpracy są:

- 1) aktywizacja społeczności lokalnej,
- 2) wzrost kapitału społecznego,
- 3) budowanie społeczeństwa obywatelskiego
- 4) zwiększanie udziału mieszkańców w rozwiązywaniu lokalnych problemów,
- 5) tworzenie przyjaznego środowiska dla powstawania i funkcjonowania organizacji pozarządowych,
- 6) promocja organizacji pozarządowych i innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego
- 7) przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób i rodzin z grup podwyższonego ryzyka, w szczególności osób i rodzin bezrobotnych, niepełnosprawnych, bezdomnych, zagrożonych uzależnieniami,
- 8) wzrost jakości życia poprzez pełniejsze zaspokajanie potrzeb społecznych oraz poprawę efektywności świadczenia usług publicznych.

Rozdział II - ZASADY WSPÓŁPRACY

§ 4. Współpraca gminy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego opiera się na następujących zasadach:

- 1) **Zasada pomocniczości** – zasada o charakterze ustrojowym. Określa podział zadań między sektorem publicznym a sektorem obywatelskim ukierunkowanych na umacnianie roli obywateli, ich wspólnot i organizacji oraz wskazujących na ograniczanie interwencji państwa i administracji lokalnej.
- 2) **Zasada suwerenności** – poszanowanie autonomii organizacji pozarządowych, które przejawia się m.in. nie ingerowaniem w sprawy wewnętrzne, statutowe organizacji.
- 3) **Zasada partnerstwa** – zespół określonych postaw i norm zachowań, opartych na wzajemnym uznaniu, respektowaniu oraz poszanowaniu praw i obowiązków w trakcie realizacji wspólnych zadań,
- 4) **Zasada efektywności** – polega na dążeniu do osiągnięcia możliwie najlepszych efektów w realizacji zadań publicznych.
- 5) **Zasada uczciwej konkurencji i jawności** - zakłada kształtowanie przejrzystych zasad współpracy opartych na równych, jawnych zasadach i kryteriach wspierania organizacji pozarządowych.

Rozdział III - ZAKRES PRZEDMIOTOWY

§ 5. Przedmiotem współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego jest realizacja zadań publicznych, o których mowa w art. 4 ust.1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Rozdział IV - FORMY WSPÓŁPRACY

§ 6. Współpraca gminy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego ma charakter finansowy i pozafinansowy.

§ 7. 1. Finansowe formy współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego reguluje ustawa.

- 1) Zadania do realizacji można zlecać w jednej z dwóch wymienionych form:
 - a) **poprzez powierzenie** wykonania zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji,
 - b) **poprzez wspieranie** wykonania zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji.
- 2) Zlecanie realizacji zadań publicznych odbywa się po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert chyba, że przepisy odrębne przewidują inny tryb zlecania.
- 3) Organizacje pozarządowe i inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego mogą z własnej inicjatywy złożyć ofertę realizacji zadania publicznego, w tym również realizowanego dotychczas w inny sposób.

- 4) Na wniosek organizacji pozarządowych i innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego, gmina może zlecić tej organizacji z pominięciem otwartego konkursu ofert, realizację zadania publicznego o charakterze lokalnym, spełniającego łącznie następujące warunki:
- a) wysokość dofinansowania lub finansowania zadania nie przekracza kwoty 10 000 zł,
 - b) zadanie publiczne ma być realizowane w okresie nie dłuższym niż 90 dni,
 - c) łączna kwota przekazana w ten sposób tej samej organizacji w danym roku kalendarzowym nie może przekroczyć 20 000 zł,
 - d) łączna kwota przekazana w tym trybie nie może przekroczyć 20% dotacji planowanych w roku budżetowym na realizację zadań publicznych przez organizacje pozarządowe,
 - e) w tym trybie nie może być realizowane zadanie na które został zorganizowany otwarty konkurs ofert.

§ 8. 1. Współpraca pozafinansowa może obejmować następujące obszary:

- 1) wzajemne informowanie się o planowanych działaniach.
- 2) wsparcie merytoryczne organizacji i prowadzenie działalności doradczej związanej z funkcjonowaniem organizacji pozarządowych,
- 3) prowadzenie i bieżące aktualizowanie elektronicznej bazy danych o funkcjonujących na terenie gminy organizacjach pozarządowych,
- 4) podejmowanie inicjatyw integrujących organizacje pozarządowe, służących wymianie doświadczeń i promowaniu wolontariatu,
- 5) konsultowanie z organizacjami projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji na zasadach określonych w odrębnej uchwale,
- 6) udział przedstawicieli organizacji pozarządowych w pracach komisji konkursowych,
- 7) obejmowanie patronatem honorowym wójta przedsięwzięć realizowanych przez organizacje pozarządowe i inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego,
- 8) udzielanie rekomendacji organizacjom współpracującym z gminą, które ubiegają się o dofinansowanie z innych źródeł,
- 9) promocja w lokalnych mediach i za pośrednictwem Internetu akcji: „1% dla gminnych organizacji pożytku publicznego”,
- 10) możliwość zamieszczenia przez organizacje pozarządowe w swych materiałach promocyjnych logo gminy,
- 11) angażowanie organizacji pozarządowych do wymiany doświadczeń i prezentacji osiągnięć,
- 12) zawieranie porozumień o współpracy w realizacji wspólnych przedsięwzięć.

2. Inne formy współpracy mogą obejmować w szczególności:

- 1) pomoc w pozyskaniu lokalu z przeznaczeniem na działalność statutową,
- 2) udostępnianie bazy lokalowej i technicznej,
- 3) inicjowanie lub współorganizowanie szkoleń podnoszących jakość pracy organizacji pozarządowych w sferze zadań publicznych,
- 4) nieodpłatne udostępnianie organizacjom pozarządowym i innym podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego materiałów promujących gminę.

Rozdział V - PRIORYTETOWE ZADANIA PUBLICZNE

§ 9. Do priorytetowych zadań publicznych, przeznaczonych do realizacji organizacjom pozarządowym i innym podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego w roku 2020 należą:

1) z zakresu upowszechniania kultury fizycznej i sportu:

- a) wspieranie organizacji imprez rekreacyjnych, zajęć sportowo-rekreacyjnych ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży,

- b) wspieranie programów pozwalających na osiągnięcie wysokiego poziomu sportowego zwłaszcza w rywalizacji sportowej dzieci i młodzieży,
- c) wspieranie działań w zakresie tworzenia i doskonalenia systemu szkolenia sportowego w różnych dyscyplinach sportu ze szczególnym uwzględnieniem zespołowych gier sportowych,
- d) wspieranie programów sportowo-rekreacyjnych i bezpiecznego zagospodarowania czasu wolnego dzieci, młodzieży i dorosłych,
- e) wspieranie działań mających na celu poprawę jakości oraz bezpieczeństwa bazy sportowej i rekreacyjnej,

2) z zakresu edukacji, oświaty i wychowania:

- a) wspieranie innowacyjnych i kreatywnych działań poprzez różne formy edukacji alternatywnej
- b) promowanie działań polegających na aktywnym, zdrowym i podnoszącym sprawność fizyczną spędzaniu czasu wolnego,
- c) wspieranie działań proekologicznych,
- d) organizacja przedsięwzięć służących rozwojowi kultury słowa i czytelnictwa
- e) organizacja uroczystości, imprez i warsztatów ukierunkowanych na integrację międzypokoleniową

3) z zakresu działalności na rzecz osób niepełnosprawnych:

- a) podejmowanie kompleksowych działań prowadzących do pełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społeczności lokalnej,
- b) wspieranie procesu rehabilitacyjnego dzieci i młodzieży z terenu gminy w ośrodkach specjalistycznych,

4) z zakresu pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób, w szczególności:

- a) pomoc osobom bezdomnym poprzez zapewnienie miejsc noclegowych w placówkach organizujących nocleg i schronienie

Rozdział VI - OKRES REALIZACJI PROGRAMU

§ 10. Program realizowany będzie w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r.

Rozdział VII - SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU

§ 11. 1. Zlecanie organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych odbywa się na podstawie otwartych konkursów ofert, ogłaszanych przez wójta na zasadach określonych w ustawie oraz innych, trybach w niej określonych.

2. Na portalu internetowym i w BIP gminy prowadzony jest serwis dotyczący organizacji pozarządowych w tym baza działających na terenie gminy organizacji, informacja o konkursach ofert na realizację zadań publicznych i ich rozstrzygnięć, informacja o konsultacjach i ich wynikach.

3. Wójt realizuje program przy pomocy:

- 1) Komórek organizacyjnych urzędu, które podejmują i prowadzą bieżącą współpracę z organizacjami pozarządowymi.
- 2) Za realizację zadań w ramach działań z zakresu pomocy społecznej, o których mowa w § 9 ust. 4 odpowiedzialny jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kostomłotach.
- 2) Bieżąca współpraca polega w szczególności na:
 - a) przygotowaniu i przeprowadzeniu otwartych konkursów ofert
 - b) przygotowaniu umów na realizację zadań publicznych,
 - c) kontroli realizacji zadań publicznych,
 - d) analizie sprawozdań z realizacji zadań publicznych,
 - e) przygotowywaniu sprawozdań z realizacji programu.
 - f) podejmowaniu i prowadzeniu bieżącej współpracy w obszarze działalności pożytku publicznego

4. Zlecanie organizacjom pozarządowym realizacji zadań z pominięciem otwartego konkursu ofert odbywa się na zasadach określonych w ustawie i opisanych w §7 ust.4 niniejszego programu.

Rozdział VIII - WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW PLANOWANYCH NA REALIZACJĘ PROGRAMU

§ 12. Środki planowane na realizację programu określa się w wysokości nie niższej niż

100 000,00 zł. (słownie: sto dziesięć tysięcy zł.)

Rozdział IX - SPOSÓB OCENY REALIZACJI PROGRAMU

§ 13. 1. Miernikami efektywności realizacji zapisów programu będą uzyskane informacje dotyczące w szczególności:

- 1) liczba ogłoszonych konkursów ofert,
- 2) liczba ofert złożonych w otwartych konkursach ofert, w tym liczba organizacji,
- 3) liczba zawartych umów na realizację zadania publicznego, w tym liczba organizacji,
- 4) liczba umów, które nie zostały zrealizowane,
- 5) wysokość kwot udzielonych dotacji w poszczególnych obszarach,
- 6) liczba ofert wspólnie złożonych przez organizacje,
- 7) liczba ofert złożonych z własnej inicjatywy.

Rozdział X - INFORMACJA O SPOSOBIE TWORZENIA PROGRAMU ORAZ O PRZEBIEGU KONSULTACJI

§ 14. Informacja o sposobie tworzenia programu oraz o przebiegu konsultacji

1. Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2021 zostanie opracowany po konsultacjach przeprowadzonych w sposób określony w ustawie i uchwale Rady Gminy Kostomłoty nr LVI/313/10 z dnia 27 września 2010 roku w sprawie: szczegółowego sposobu konsultowania z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji.

2. Projekt programu wraz z ankietą do zgłaszania uwag zamieszcza się na oficjalnych stronach internetowych gminy: www.bip.kostomloty.pl, www.kostomloty.pl oraz na tablicy ogłoszeń w urzędzie gminy.

3. Informację o wynikach konsultacji podaje się do publicznej wiadomości na oficjalnych stronach internetowych gminy.

Rozdział XI - TRYB POWOŁYWANIA I ZASADY DZIAŁANIA KOMISJI KONKURSOWYCH DO OPINIOWANIA OFERT W OTWARTYCH KONKURSACH OFERT

§ 15. Tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych o opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert

1. Komisje konkursowe powoływane są w celu opiniowania ofert złożonych przez organizacje pozarządowe w ramach ogłoszonych przez wójta otwartych konkursów ofert.

2. Komisję konkursową powołuje wójt.

3. Przewodniczącym komisji konkursowej jest osoba wskazana przez wójta.

4. Komisja konkursowa ocenia merytorycznie oferty, które przeszły pozytywnie weryfikację formalną (karta oceny formalnej).

5. Ocena merytoryczna polega na:

- 1) ocenie możliwości realizacji zadania publicznego przez oferenta;
- 2) ocenie merytorycznej wartości oferty dla społeczności lokalnej
- 3) ocenie spójności celu realizacji zadania określonego w ogłoszeniu oraz w ofercie z zakresem rzeczowym zadania, harmonogramem i kosztorysem;

- 4) osiągnięcia i doświadczenie w zakresie realizacji podobnych projektów we współpracy z samorządem lokalnym
- 5) sprawdzeniu oferty pod względem rachunkowym, udział środków pozabudżetowych w realizacji zadania
- 6) zaangażowanie partnerów/współorganizatorów zadania

6. Dla każdej ocenianej merytorycznie oferty komisja konkursowa sporządza indywidualną kartę oceny, w której wpisuje liczbę punktów przyznanych przez poszczególnych członków komisji oraz wskazuje zmiany jakie należy dokonać w ofercie w przypadku propozycji mniejszej kwoty dotacji od wnioskowanej w ofercie.

7. Z prac komisji konkursowej sporządza się protokół.

Rozdział XII - POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 16.1. Niniejszy program stanowi zbiór zasad regulujących współpracę władz samorządowych z organizacjami pozarządowymi.

2. Zasady współpracy mogą być modyfikowane wraz ze zmieniającymi się przepisami prawa oraz sytuacją finansową gminy.

3. Zmiany w Programie dokonywane są w trybie zmiany uchwały rady gminy..

ANKIETA do zgłaszania uwag/opinii do projektu „Rocznego program współpracy Gminy Kostomłoty z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2021”

ANKIETA do zgłaszania uwag/opinii do projektu „Rocznego program współpracy Gminy Kostomłoty z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2021”	
Podmiot zgłaszający uwagi:	
Nazwa organizacji lub podmiotu wymienionego w art. 3 ust. 3 :	
Imię i nazwisko osoby zgłaszającej / status zgłaszającego w organizacji	
Dane teleadresowe (adres do korespondencji, telefon, e-mail)	
Uwagi do projektu „Rocznego program współpracy Gminy Kostomłoty z organizacjami pozarządowymi	
PARAGRAF	UZASADNIENIE
§ 2, 3 Cel główny i cele szczegółowe Programu	
§ 4 Zasady współpracy	
§ 5 Zakres przedmiotowy	
§ 6,7,8 Formy współpracy	
§ 9 Priorytetowe zadania publiczne	
§ 10 Okres realizacji Programu	
§ 11 Sposób realizacji Programu	

§12 Wysokość środków planowanych na realizację Programu	
§ 13 Sposób oceny realizacji Programu	
§ 14 Informacja o sposobie tworzenia Programu oraz przebiegu konsultacji	
§ 15 Tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert.	
Data i podpis osoby zgłaszającej propozycje	

UZASADNIENIE

Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, nakłada na jednostki samorządu terytorialnego obowiązek uchwalania corocznego Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy. Program został przygotowany zgodnie z zasadami określonymi w art. 5a ust. 1 i 4 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Informacja o sposobu tworzenia Programu oraz przebiegu konsultacji znajduje się w rozdziale 12 niniejszego programu. Program współpracy na 2021 rok stanowi dokument określający w perspektywie rocznej cele, zasady, przedmiot i formy współpracy, a także priorytetowe zadania publiczne realizowane w ramach współpracy Gminy Kostomłoty z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rzecz jego mieszkańców. Program stanowi istotny element lokalnej polityki społecznej i finansowej Gminy oraz stanowi wyraz zaangażowania samorządu i organizacji pozarządowych w tworzenie optymalnego planu współdziałania na zasadach uczciwej konkurencji i jawności. Jest również dokumentem określającym ramy wzajemnej współpracy dla dobra i rozwoju lokalnej społeczności.